

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради

Заклад вищої освіти	Криворізький національний університет
Освітня програма	27276 Екологія
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	101 Екологія

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради

06.11.2025 р.

Справа № 1492/АС-25

Галузева експертна рада Е І Природничі науки (10 Природничі науки. 09 Біологія) у складі:

Дмитрів Григорій Степанович – головуючий,

Берсірова Оксана Леонідівна,

Бедункова Ольга Олександрівна,

Блінкова Олена Ігорівна,

Максименко Надія Василівна,

Міронова Наталія Геннадіївна,

Тяпкін Олег Костянтинович,

Уваєва Олена Іванівна,

Федонюк Лариса Ярославівна,

за участі запрошених осіб:

Панкова Оксана Володимирівна – керівник експертної групи,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Криворізький національний університет
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	27276
Назва ОП	Екологія
Галузь знань	10 Природничі науки
Спеціальність	101 Екологія
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про умовну (відкладену) акредитацію.

За – 9, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

☒ підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

☐ наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

☐ наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Аналіз

У цьому розділі ГЕР надає оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Аналізу» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності за критерієм, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію

Критерій 1. Проєктування освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання затверджуються закладом вищої освіти і мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

ОП Екологія охоплює вимоги стандарту вищої освіти за спеціальністю 101 Екологія для другого (магістерського) рівня вищої освіти (наказ МОНУ №1066 від 04.10.18). ОП забезпечує формування інтегральної, загальних (ЗК) і фахових (СК) компетентностей та досягнення програмних результатів навчання (ПРН). ОП «Екологія» не містить додаткові фахові компетентності та ПРН. Форма атестації здобувачів освіти відповідає Стандарту вищої освіти. Відповідно до ст. 9 Закону України про вищу освіту опис ОП не містить форми здобуття освіти за освітньою програмою та розрахункові строки виконання ОП за кожною з них. Зауваження від 2021 р. до ОП в підкритерії 1.1 виправлені в редакції 2025 р.

2. Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідних професійних стандартів (за наявності). Освітні програми, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій, мають забезпечувати виконання вимог відповідних професійних стандартів

ОП Екологія відповідає вимогам професійного стандарту «Еколог» (Наказ Міністерства економіки України №1111-22 від 04.05.2022). Перелік трудових функцій стандарту «Еколога» забезпечується в ОП: функція А – ПРН 1-4,10,11; функція Б – ПРН 6, 8, 9-15; функція В – ПРН 8, 9, 13-17, 18-20. Професійна кваліфікація не присвоюється. Коригування переліку первинних посад, зазначених в ОП не потрібно, оскільки освітній ступінь магістра з екології відповідає вимогам Класифікатора професій ДК 003:2010 та передбачає можливість зайняття зазначених посад.

3. Освітня програма має чітко сформульовану мету, яка відповідає місії та стратегії закладу вищої освіти

Мета ОП Екологія, що полягає у формуванні у здобувачів ВО здатності динамічно поєднувати знання, уміння, комунікативні навички і спроможності з автономною діяльністю та відповідальністю під час вирішення завдань та проблемних питань у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування та впровадження інноваційних технологій у професійну діяльність, відповідає місії КНУ - підготовка конкурентоздатних фахівців із високим рівнем професійної компетентності, інтелектуальної активності, соціальної відповідальності на основі раціонального та ефективного використання науково-педагогічного й наукового потенціалу. КНУ розташований у Дніпропетровському регіоні, де провідну роль в економіці відіграє промисловий (гірничо-металургійний) комплекс. Підготовка фахових екологів є затребуваною та актуальною, особливо для підприємств, що мають екологічний або природоохоронний напрям. Мета та зміст ОП відповідає цілям та завданням, визначеними у Стратегії розвитку Криворізького національного університету до 01.01. 2027 (<https://cutt.ly/3rNWrt8u>).

4. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням потреб заінтересованих сторін

Мета та ПРН ОП Екологія визначаються з урахуванням потреб здобувачів ВО, їхніх батьків, роботодавців, викладачів через опитування, анкетування, організацію зустрічей, обговорень на засіданнях кафедри (<https://cutt.ly/DrNZogCX>, 05.02.2024 р.), консультацій, зовнішнє рецензування ОП (<https://cutt.ly/DrNZogCX>), що передбачено Положенням про моніторинг якості освіти та освітньої діяльності у ЗВО (<https://cutt.ly/cr1FvCKQ>). Внесення змін та пропозиції щодо вдосконалення ОП здійснюється через епізодичну практику залучення зацікавлених осіб до громадського обговорення ОП без сформованого системного характеру.

5. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку науки, спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Мета ОП та ПРН ОП Екологія визначаються сучасними тенденціями розвитку науки, техніки і промисловості, ринку праці та регіональними економічними особливостями Криворізького регіону з акцентом на гірничо-металургійному виробництві. ОП має вагомий галузевий вимір через підготовку висококваліфікованих фахівців в галузі промислової екології, техноекології, відновлення довкілля, екології міських екосистем. При формулюванні мети та ПРН ОП документальних підтверджень врахування досвіду вітчизняних та іноземних ОП не надано.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень Е

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень Е

Аналіз

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо обсягу освітніх програм для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Загальний обсяг ОП Екологія становить 90 кредитів ЄКТС, що відповідає Закону України «Про вищу освіту» та Стандарту ВО для другого (магістерського) рівня вищої освіти. Перелік та обсяг ОК за ОП відповідає зазначеним у навчальному плані. Обсяг обов'язкових ОК (цикли загальної та професійної підготовки) становить 67 кредитів ЄКТС (74%) і є достатнім для виконання вимог стандарту. На вибіркові ОК для здобувачів ВО відведено 23 кредити ЄКТС (26%). На практичну підготовку у структурних підрозділах підприємств екологічного та природоохоронного профілю, науково-дослідних установах відведено 6 кредитів ЄКТС (7%, 1,5 кредиту ЄКТС за тиждень), що відповідає стандарту. На виконання та публічний захист кваліфікаційної роботи (ОК 12) відведено 24 кредити.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявленої мети та програмних результатів навчання. Зміст освітньої програми забезпечує формування загальнокультурних та громадянських компетентностей, досягнення програмних результатів навчання, що передбачають готовність здобувача самостійно здійснювати аналіз та визначати закономірності суспільних процесів

ОП Екологія є структурованою, поділена на три семестри з циклами загальної, професійної, практичної підготовки та підсумковою атестацією у вигляді виконання й захисту кваліфікаційної роботи. Опис ОП редакції 2021 року має суттєві невідповідності: відсутня СЛС; зафіксовано неузгодженість силабусів з матрицями ОП (різні переліки ЗК/ФК/ПРН у більшості ОК; для ОК2 та ОК3 силабуси й РП містять різні ЗК, ФК та ПРН). ЗКО7, ФК13, ПРН09 і ПРН15 не забезпечуються повною мірою: ПРН15 підтверджено лише ОК11, залежить від вибірових компонентів; ПРН09 закріплено за ОК10, але у змісті ОК не розкрито; ЗКО7 і ФК13 не розкриваються обов'язковими ОК. ФК12, ФК16, ФК17 і ПРН3, ПРН10, ПРН12, ПРН14 у матриці не закріплені за ОК; ПРН17, ПРН18, ПРН20 закріплені лише за вибіровими ОК; для ОК6 у матриці не закріплено жодної компетентності, хоча в силабусі вони є. ОК «Педагогіка вищої школи» та ОК «Методологія викладання дисциплін за фахом», як обов'язкові ОК, не мають необхідного фахового спрямування за силабусом/РП. В ОП редакції 2025 р. (<https://cutt.ly/DrNZogCX> <https://cutt.ly/nrN8N6a6>) наявна СЛС, подано відповідності ОК за всіма компетентностями та ПРН, окрім ФК17. Водночас, зберігаються невідповідності силабусів та РП ОК матрицям ОП. ОП редакції 2025 р. забезпечує формування загальнокультурних і громадянських компетентностей (ЗК1–ЗК6, ФК12).

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностей, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Зміст ОП Екологія відповідає теоретичному змісту предметної області і досягається засвоєнням ОК: Охорона та раціональне використання природних ресурсів, Прогресивні напрямки розвитку екології, Управління та поведження з відходами, Оптимізація земної поверхні, об'єктами вивчення яких є структурно-функціональні компоненти екосистем; антропогенний вплив на довкілля та збалансований розвиток. Опанування навчальних дисциплін, проходження практики та виконання кваліфікаційної роботи дозволяє оволодіти методами, методиками і технологіями спеціальності 101 Екологія. Обладнання, устаткування, програмне забезпечення, яке використовуються на ОП в достатній мірі дозволяє здобувачу ВО пізнати польові, лабораторні, камеральні, та дистанційні аналізи/роботи в екологічних дослідженнях для подальшого використання в професійній діяльності.

4. Структура і зміст освітньої програми передбачають можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Процедура формування індивідуальної освітньої траєкторії реалізується відповідно до Положення про організацію освітнього процесу (<https://cutt.ly/Jr1BXhTu>), Положення про формування здобувачами КНУ індивідуальної

траєкторії навчання (<https://cutt.ly/6r1BZ4oC>), які оприлюднені на сторінці нормативної бази ЗВО (<https://cutt.ly/Er1BR2Um>). Здобувачам надається можливість формування власної освітньої траєкторії через обрання вибірових ОК з даної ОП, вибірових та обов'язкових компонентів іншої ОП того самого рівня, з навчального плану іншого ЗВО в рамках академічної мобільності. На сайті ЗВО запропоновано «Банк вибірових дисциплін» (<https://cutt.ly/Kr0TINXn>), де можна обрати xls-файл, в якому міститься перелік ОК, посилання на силабус і РП. Натомість, запропоновані вибірові ОК в «Банку вибірових дисциплін» не містять коректної актуальної інформації про зміст, обсяг та форму ОК, що унеможливорює реальний вибір навчальних дисциплін та можливість отримати повну інформацію про зміст ОК.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

Практична підготовка здобувачів ЗВО регламентується положенням Про порядок проведення практичної підготовки у КНУ (<https://cutt.ly/Er1o6mod>). Цикл практичної підготовки ОП Екологія включає науково-дослідну практику (6 кредитів ЄКТС) та виконання та захист кваліфікаційної роботи (23 кредитів ЄКТС). Результатом практики відповідно до силабусу є збір матеріалів та даних для підготовки кваліфікаційної роботи, засвоєння і поглиблення теоретичних знань й набуття практичних навичок, опанування сучасними методами екологічних досліджень, освоєння сучасних ресурсоощадних та екологічно-безпечних технологій, формування професійних умінь і навичок. Здобувачі ВО мають можливість реалізувати зазначену мету практики на промислових підприємствах, зокрема ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг», ТОВ «Метінвест Холдинг», науково-дослідних установах, зокрема ДНУ «Центр проблем морської геології, геоєкології та осадового рудоутворення НАН України», Криворізький ботанічний сад НАН України, Інститут геології НАУ. Підтверджено високий рівень задоволеності здобувачами ЗВО компетентностями та навичками, здобутими під час проходження практики.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок

ОП Екологія окреслює набуття здобувачами ВО соціальних навичок через засвоєння ОК1, ОК2, ОК3, ОК7, ОК10; застосування на ОП нових підходів до аналізу та прогнозування складних явищ, критичного осмислення проблем дозволяє сформулювати соціальні навички в професійній діяльності. Серед застосованих методів навчання відмічено метод діалогового спілкування, інтерактивного навчання, демонстрації, ігровий метод, командні ігри, комунікативний метод. Здобувачі ВО набувають соціальні навички: вміння комунікувати, розширення критичного мислення, набуття здатності аналізувати, критично сприймати інформацію з використанням логіки, пошуку інформації в електронних бібліотеках, набуття навичок командної роботи та адаптивності, розвитку емоційного інтелекту тощо. Це досягається завдяки систематичній комунікації між всіма учасниками освітнього процесу, долученню наукових праць при виконанні практичної частини в межах конкретної теми, захисту проєктів і участі у студентських вітчизняних та міжнародних конференціях, зокрема ScienceHub, за участі іноземних фахівців у галузі екології.

7. Обсяг окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає законодавству, фактичному навантаженню здобувачів, та програмним результатам навчання

Фактичне навантаження здобувачів ВО регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу КНУ (<https://www.knu.edu.ua/storage/files/2/3/117.pdf>) відповідно до якого сумарний час на виконання індивідуальних завдань та самостійну роботу повинен становити не менше 1/3 та не більше 2/3 загального обсягу навчального часу, відведеного для вивчення конкретної дисципліни. Загальне фактичне навантаження за ОП Екологія становить 90 кредитів ЄКТС (2700 годин), з яких 544 (20,15%) аудиторних годин та 2156 (79,85%) годин самостійної роботи. п.14 ст.1 Закону України «Про вищу освіту» встановлює мінімальний аудиторний обсяг 8 годин на 1 кредит ЄКТС для другого (магістерського) рівня. ОП обсягом 90 кредитів повинна включати не менше 720 годин аудиторного навантаження, але має лише 544 години (аудиторні практичні заняття (258 годин), лабораторні роботи (68 годин), лекції (218 годин)). В ОП виділено 30 кредитів на цикл практичної підготовки: 6 кредитів становить науково-дослідна практика та 24 кредити - написання та захист кваліфікаційної роботи. Обсяг кредитів ЄКТС, який відводиться ОП та навчальним планом на вибір ОК становить 25,56% обсягу ОП. За результатами опитування 44,8% здобувачів ВО не відчувають перенавантаження та задоволені розподілом годин на аудиторні заняття та самостійну роботу, натомість 16,3% здобувачів ВО відповіли однозначно, так відчуваємо; та 23,5% - більше так, чим ні.

8. Структура освітньої програми, освітні компоненти забезпечують практикоорієнтованість освітньої програми або узгоджені із завданнями та особливостями дуальної форми здобуття освіти (у разі реалізації цієї форми на освітній програмі)

В ОП Екологія не вказані форми здобуття освіти (обов'язкова інформація відповідно до ст. 9 З-ну України про Вищу освіту). Відповідно до ВСО, навчання за дуальною формою не передбачено. Разом з тим, університет бере участь в експерименті МОН щодо впровадження дуальної освіти (<https://www.knu.edu.ua/dualna-osvita>), однак ця форма не запроваджена на ОП Екологія. Практикоорієнтованість ОП забезпечується науково-дослідною практикою (6 кредитів ЄКТС) та виконанням й захистом кваліфікаційної роботи (23 кредити ЄКТС). Здобувачі подають звіти про виконання програми практики на виробництві. Здобуття компетентностей під час практики узгоджується із ПРН, що передбачають застосування теоретичних знань у реальних умовах екологічних досліджень. Стейкхолдери засвідчили залучення здобувачів ВО до практики у підрозділі екологічного профілю промислових підприємств регіону та науково-дослідних установ. Здобувачі ВО під час опитування підтвердили високий рівень задоволеності рівнем практичної підготовки та спілкування з роботодавцями.

9. Освітня програма забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної

Зміст ОП Екологія надає здобувачам ВО низку компетентностей та ПРН, які направлені на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року. Зокрема, у межах ОК: Охорона та раціональне використання природних ресурсів, Управління та поведження з відходами, Оптимізація земної поверхні, Екологічні проблеми природокористування забезпечується набуття здобувачами компетентностей, які направлені на досягнення 7, 12, 13 та 15 глобальних цілей сталого розвитку. Затверджена Стратегія розвитку КНУ на 2020-2025 рр. (<https://www.knu.edu.ua/storage/files/2/3/63.pdf>) відповідає цілі 4 (Якісна освіта). Реалізація волонтерських природоохоронних заходів зі збирання та сортування сміття здобувачами ВО разом з викладачами є ключовою професійною компетентністю, яка спрямована на досягнення цілі 12 сталого розвитку.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою укладені відповідно до Умов (Порядку) прийому на навчання для здобуття вищої освіти є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Правила прийому на навчання за ОП Екологія, які розміщені на офіційному вебсайті КНУ в розділі для абітурієнтів (<https://www.knu.edu.ua/ogoloshennya/vstupnykam-2025-roku>) є вчасно оприлюдненими, чіткими, зрозумілими, недискримінаційними та відповідають порядку прийому на навчання для здобувачів ВО. На сайті розміщена актуальна інформація про етапи конкурсного відбору, строки та порядок реєстрації заяв, вимоги до документів вступника, вартість навчання, пільгові умови вступу тощо. Абітурієнтам окремо наведена чітка інструкція щодо роботи з системою подання заяв в електронній формі.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують її особливості

ОП Екологія розроблена у 2019 році та оновлена у 2021 році за результатами проведених опитувань (пр. № 5 від 08.01.2021). Вступ на навчання за ОП станом на 2025 р. здійснюється на основі базової вищої освіти зі спеціальності Екологія та зарахунок перехресного вступу за умови успішного складання вступного випробування. Правилами прийому на навчання за ОП передбачено складання фахового вступного випробування, програма якого формується щороку НППІ кафедри геології та екології, затверджується на засіданні кафедри та Вченій раді гірничо-металургійного факультету. Програма іспиту дозволяє комплексно перевірити наявні знання та навички у галузі теоретичної та прикладної екології, техноекології, урбоекології, метеорології тощо, натомість відсутні практичні завдання, приклади тестових запитань. В програмі відсутні критерії оцінювання, структура, форма та порядок оцінювання вступників, що суперечить вимогам п. 7.10 Правил прийому до КНУ (<http://surl.li/mqtsyf>).

3. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання програмних результатів навчання та кваліфікацій, здобутих на інших освітніх програмах (зокрема під час академічної мобільності). Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать національному законодавству та міжнародним актам, є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються. Процедура та прийняті рішення про визнання належним чином документуються відповідно до законодавства

Визнання ПРН та кваліфікацій, здобутих на інших ОП здійснюється на основі документів про попередню освіту, академічних довідок та результатів неформальної освіти з акцентом на відповідність ПРН ОП Екологія. Правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти регламентуються: Положення про академічну мобільність студентів, аспірантів, докторантів та НППІ КНУ (<http://surl.li/xntmia>), Положення про реалізацію грантових проектів програм міжнародної співпраці Європейського Союзу та управління коштами грантів у КНУ (<http://surl.li/gwikkt>), Внутрішній регламент реалізації програм віртуального обміну (<https://salo.li/0902BbB>) та Порядку проходження атестації здобутих результатів навчання осіб, які навчалися у ЗВО, що розташовані у населених пунктах, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження (<http://surl.li/okokbx>). Дані щодо рівня проінформованості здобувачів ВО щодо можливості академічної мобільності відсутні. Визнання результатів навчання, здобутих на інших освітніх програмах на ОП Екологія не зафіксовано.

4. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти. Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать законодавству, є доступними для всіх учасників освітнього процесу

Правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регламентовані Положенням про порядок визнання у КНУ РН, отриманих в умовах неформальної освіти (<http://surl.li/hmbxbk>). Інформація подана у вигляді алгоритму-презентації з зрозумілим описом порядку визнання результатів неформальної освіти (<http://surl.li/vselhl>).

Для визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, учасники освітнього процесу подають заяви з відповідними документами, створюється предметна комісія, до складу якої входять гарант ОП і викладач відповідної дисципліни. Протягом 10–20 днів здобувач ознайомлюється з програмою дисципліни, питаннями та критеріями оцінювання, після чого проходить підсумковий контроль у формі екзамену. За результатами оцінювання комісія складає протокол і приймає рішення про зарахування або незарахування результатів навчання. Практик визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті на ОП Екологія не задокументовано. Здобувачі ВО засвідчили слабку обізнаність щодо можливостей неформальної та/або інформальної освіти.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Освітній процес відповідає вимогам законодавства. Методи, засоби та технології навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі мети та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Відповідно до Положенням про організацію освітнього процесу КНУ (<https://www.knu.edu.ua/storage/files/2/3/117.pdf>) освітній процес у ЗВО здійснюється за такими формами: навчальні заняття; самостійна робота; практична підготовка; контрольні заходи. Основні види навчальних занять: лекція; лабораторне, практичне/семінарське, індивідуальне заняття; консультація. Застосовані методи, засоби та технології викладання на ОК сприяють досягненню мети ОП Екологія – формування компетентностей для професійної діяльності в екології та подальшого навчання та ПРН 1-22 ОП. Вони узгоджені з принципами студентоцентрованого підходу (індивідуальні освітні траєкторії, активне залучення здобувачів) та академічної свободи. На ОП перевага на ОК надається комбінованому підходу: традиційному для базових знань та сучасному (інтерактивні дискусії, екоаудит регіональних кейсів, моделювання в GIS тощо) для розвитку аналітичного мислення в галузі (ПРН 10-12, 16, 19-22).

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі робочої програми навчальної дисципліни, силабуса)

Здобувачами ВО своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту, ПРН, порядку та критеріїв оцінювання в межах ОК через сайти ЗВО та кафедри (knu.edu.ua та eco.knu.edu.ua), що відповідає вимогам Закону «Про вищу освіту» та Положенню про організацію освітнього процесу в КНУ. На сайті ЗВО розміщено: ID, назва, галузь, спеціальність, рівень, структурні підрозділи, адреси, гарант ОП, форми навчання. На сайті кафедри у вільному доступі: профіль ОП, перелік ОК, структурно-логічна схема (2025 р.), матриці компетентностей/ПРН, РП, силабуси, навчально-методичні матеріали. У віртуальному середовищі (Classroom) - лекції, методичні рекомендації, завдання для лабораторних/практичних робіт, тестові завдання. Доступ до ресурсів надається на початку навчання: гарант ОП ознайомлює з ОП, її компетентностями, ПРН, ОК. НПП на першому занятті з навчальної дисципліни інформують здобувачів ВО про перелік та обсяг змістовних модулів, обов'язкові види навчальної роботи та терміни виконання, форми та критерії оцінювання, процедуру нарахування за них балів тощо. Разом з тим, на основі звіту ЕГ встановлено, що якість наповнення освітніх компонентів у Classroom оцінена як недостатня через фрагментарність та відсутність системності матеріалів. Повністю проаналізувати електронні ресурси на порталі Moodle не вдалося через обмежений доступ.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та мети освітньої програми

ОП Екологія поєднує навчання і дослідження відповідно до стандарту (наказ МОН №1066 від 04.10.2018) та мети підготовки фахівців до професійної діяльності. Науковий внесок на ОП реалізується через науково-практичні заняття (лабораторії кафедри, гірничо-збагачувальні підприємства, ботанічний сад), участь здобувачів у НДР кафедри, науково-практичних конференціях, спільних публікаціях здобувачів ВО та викладачів. Здобувачі ВО активно залучені до наукових проєктів кафедри, зокрема «Сучасні біотехнології в екології: біо-утилізація, біодизель з відходів», який інтегрований в навчальний процес для вирішення регіональних екологічних проблем Кривого Рогу. Застосований кейс сприяє формуванню дослідницьких навичок здобувачів, а залучення стейкхолдерів через рецензії, рекомендації та участь у практичній підготовці підсилює науково-практичну спрямованість програми.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) систематично оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Зміст ОК ОП Екологія оновлюється відповідно до наукових досягнень, тенденцій галузі, потреб ринку праці, що узгоджується зі стандартом МОН №1066 (2018) і професійним стандартом «Еколог» (наказ Мінекономіки №1111-22, 2022). Оновлення базується на аналізі державних і регіональних стратегій, досвіді українських та європейських університетів, а також рецензіях роботодавців і результатах опитувань здобувачів ВО. Щорічний моніторинг ОП здійснюється через обговорення НПП на розширених засіданнях кафедри, факультету та вченої ради; громадське обговорення зі стейкхолдерами, опитування/анкетування здобувачів, випускників, роботодавців. Наведені змінені

дані до ОП охоплюють 2019–2021 роки (зокрема, оновлення навчальних дисциплін та інтеграція кейсів з екологічного аудиту, біотехнологій і сучасних екопрактик), протоколи за зазначений період не містять підписів, виявлено брак актуальних даних з 2021 року.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності за освітньою програмою та закладу вищої освіти

Інтернаціоналізація наукової діяльності та викладання на ОП Екологія реалізується через аналіз іноземних ОП, угоди кафедри про співпрацю з університетами Польщі, Словаччини й Німеччини, академічну мобільність учасників освітнього процесу, що відповідає стандарту МОН №1066 (2018) і стратегії ЗВО. Міжнародна мобільність здійснюється через відділ міжнародних зв'язків КНУ (Erasmus+, DAAD, віртуальні стажування, вебінари). Здобувачі ВО та НПП мають доступ та використовують інформаційні наукові ресурси: Scopus, Web of Science, PubMed, Google Scholar. Відділ міжнародних відносин КНУ проводить інформаційні вебінари (<https://www.knu.edu.ua/vebinary>), надає інформацію про відкриті конкурси (<https://www.knu.edu.ua/pidrozdliv/viddil-mizhnarodnyh-zv-yazkiv/novini-vddlu>) (Erasmus+, virtual mobility via DAAD), грантові можливості тощо. Наявні проблеми фінансування та недостатній рівень володіння іноземними мовами долаються через віртуальну академічну мобільність. НПП відповідно до угод кафедри пройшли 2 онлайн-стажування в Польщі (Варшавський університет природничих наук) та Словаччині (Нітранський аграрний університет) за 2022-2025 рр.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому та оприлюднюються заздалегідь

Система оцінювання результатів навчання на ОП Екологія регламентується Положенням про організацію освітнього процесу в КНУ (<https://www.knu.edu.ua/storage/files/2/3/117.pdf>) та Порядком оцінювання знань здобувачів у КНУ (<http://knu.edu.ua/storage/files/2/3/28.pdf>). Перевірка результатів навчання здобувачів ВО здійснюється шляхом проведення поточного, модульного та підсумкового контролів для кожного ОК, які реалізуються через: 1) тестування, усні опитування, захист лабораторних і практичних робіт, відповіді на семінарських заняттях – для поточного контролю; 2) тестування, усні та письмові опитування – для модульного контролю відповідно графіку навчального процесу; 3) екзамену й заліки – підсумковий контроль за накопиченою системою балів. Аналіз силabusів та РП дисциплін засвідчив детальні шкали оцінювання, що дають можливість НПП визначити рівень досягнення навчальних результатів. Інформація про форми та критерії оцінювання оприлюднена на сайті кафедри, а викладачі на початку семестру додатково ознайомлюють здобувачів ВО із порядком оцінювання відповідно до принципів студентоцентрованого навчання. Збір та аналіз інформації щодо чіткості та зрозумілості, прозорості критеріїв оцінювання не проводиться, при цьому на зустрічі здобувачі ВО підтвердили, що система оцінювання для них є чіткою, прогнозованою та справедливою, а також відзначили доступність консультацій перед контрольними заходами.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності). Результати навчання підтверджуються результатами єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальностями, за якими він запроваджений

Атестація здобувачів ВО за ОП Екологія здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи магістра, що відповідає вимогам стандарту вищої освіти другого (магістерського) рівня за спеціальністю 101 Екологія. Форми та порядок атестації здобувачів ВО визначені у структурі освітньої програми (ОК 12 Кваліфікаційна робота, <https://cutt.ly/LroLR5HC>). НПП кафедри геології та екології розроблено методичні рекомендації щодо організації виконання, оформлення та захисту кваліфікаційної роботи для здобувачів ступеня «магістр» спеціальності 101 Екологія (2024 р.), в яких чітко вказано критерії оцінювання, зрозумілі вимоги щодо написання та оформлення кваліфікаційних робіт, визначено інтегральна, загальні та спеціальні компетентності, встановлено процедури дотримання академічної доброчесності, зазначено форс-мажорні обставини та строки та етапи виконання роботи. Функціонує репозитарій кваліфікаційних робіт здобувачів ВО (<https://cutt.ly/TroXDUEh>).

3. Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів (у тому числі щодо наукової складової освітньо-наукової програми, за якою здійснюється підготовка здобувачів ступеня доктора філософії), що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів (зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів), визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Процедури організації, проведення, повторного складання та оскарження результатів контрольних заходів регламентовані Положенням про організацію освітнього процесу в КНУ (<https://www.knu.edu.ua/storage/files/2/3/117.pdf>), Положенням про порядок оцінювання знань студентів у КНУ (<http://www.knu.edu.ua/storage/files/2/3/28.pdf>), Положенням про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії (<https://www.knu.edu.ua/storage/files/2/3/132.pdf>), Положенням про моніторинг якості освіти та освітньої діяльності КНУ (<http://www.knu.edu.ua/storage/files/2/3/64.pdf>), Положенням про академічну доброчесність (<http://www.knu.edu.ua/storage/files/2/3/67.pdf>). Детальна інформація щодо проведення контрольних заходів оприлюднена у РП і силабусах. Об'єктивність та прозорість оцінювання забезпечується єдиними критеріями оцінки, стандартизованими процедурами проведення контролів та рівними умовами для всіх здобувачів ВО. Питання запобігання та врегулювання конфлікту інтересів регламентовані Положенням про запобігання та врегулювання потенційного й реального конфлікту інтересів (<http://www.knu.edu.ua/storage/files/2/3/66.pdf>) та Положенням про організацію освітнього процесу (<https://www.knu.edu.ua/storage/files/2/3/117.pdf>). У разі виявлення конфлікту інтересів рішення конструктивно ухвалюється на засіданні кафедри з подальшим інформуванням усіх учасників освітнього процесу. Порядок повторного складання та оскарження результату контрольних заходів чітко визначено. Випадків виявлення конфлікту інтересів або оскарження результатів оцінювання за цією ОП не зафіксовано.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через її імплементацію у культуру якості закладу вищої освіти) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Дотримання академічної доброчесності у КНУ визначено Положенням про академічну доброчесність (<http://www.knu.edu.ua/storage/files/2/3/67.pdf>). Перевірка кваліфікаційних робіт здійснюється із використанням міжнародної системи StrikePlagiarism. Процес перевірки регламентований: Процедурою перевірки кваліфікаційних робіт на наявність/відсутність академічного плагіату (<https://cutt.ly/MroXKf5Ro>); Відеоінструкцією по роботі з інтерактивним звітом подібності (<https://cutt.ly/RroXLd5j>). Функціонує репозитарій кваліфікаційних робіт здобувачів ВО (<https://cutt.ly/TroXDuEh>). Підвищення обізнаності учасників освітнього процесу здійснюється через записи вебінарів компанії StrikePlagiarism. ЗВО популяризує академічну доброчесність також через залучення учасників освітнього процесу до вебінарів «Академічна доброчесність починається з тебе» (<https://cutt.ly/droXNB7g>); «Академічна доброчесність як цінність наукової діяльності» (<https://cutt.ly/froXMfag>); «Забезпечення якості освіти в Криворізькому національному університеті: роль і участь студентства» (<https://cutt.ly/3roX1j2m>). Результати опитування викладачів щодо академічної доброчесності (2023 р.) свідчать про високий рівень обізнаності та підтримку НПП принципів академічної доброчесності (<https://cutt.ly/1roXVLbW>). Порушень академічної доброчесності серед учасників освітнього процесу не виявлено, про що свідчать протоколи засідань Комісії з академічної етики кафедри геології та екології.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень Е

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень Е

Аналіз

1. Викладачі, залучені до реалізації освітньої програми, з огляду на їх кваліфікацію та/або професійний досвід спроможні забезпечити освітні компоненти, які вони реалізують у межах освітньої програми, з урахуванням вимог щодо викладачів, визначених законодавством

Вимоги щодо кадрового забезпечення визначені Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у КНУ (<http://www.knu.edu.ua/storage/files/2/3/36.pdf>). До реалізації ОП залучені 7 викладачів, з яких 1 доктор наук, професор; 4 кандидати наук, доценти; 2 асистенти, без наукового ступеня. Аналіз даних ВСО, звіту ЕГ засвідчив невідповідність кваліфікації та/або професійного досвіду НПП для забезпечення реалізації ОК: ОК 6 Управління та поведіння з відходами та ОК 7 Методика викладання дисциплін за фахом - жодна з представлених публікацій НПП не є релевантною до предметної області ОК; ОК 5 Прогресивні напрямки розвитку екології – лише 1 публікація НПП стосується екологічних розробок; ОК 10 Проектування та експлуатація очисних споруд – всі представлені публікації НПП мають вузьку гірничотехнічну спрямованість (вентиляція та постачання повітря), не відображаючи загального контексту інженерної екології й виходять за межі предметної області ОК. Підвищення кваліфікації є релевантним для 5 НПП з 7. Заявлені гостьові лекції не підтверджені здобувачами.

2. Процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими, недискримінаційними, дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми та послідовно застосовуються

Конкурсний відбір кадрів для ОП Екологія КНУ здійснюється згідно з Положенням про порядок конкурсного відбору (<http://surl.li/vvhjyy>). Процедура конкурсного відбору недискримінаційна, прозора, відкрита, об'єктивна, визначає вимоги до претендентів, включаючи їх відповідність Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності. Обрання кандидатів на посади проводиться шляхом таємного голосування. Обрання асистентів та старших викладачів

відбувається за результатами голосування Вчених рад структурних підрозділів (кафедри та факультету). Обрання на посаду доцентів та професорів окрім голосування на рівні структурних підрозділів передбачає голосування на Вченій раді університету. Для оцінювання рівня професійної кваліфікації кандидатів передбачено можливість попереднього проведення пробних лекцій або практичних занять у присутності представників кафедри. Враховуючи рішення зборів науково-педагогічних працівників та Вченої ради факультету, ректор призначає особу на посаду доцента або професора та укладає з нею контракт строком від одного до п'яти років. Конкурс на заміщення посад проводиться щорічно.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців, їх організації, професіоналів-практиків та експертів галузі до реалізації освітнього процесу

Роботодавці, професіонали-практики та експерти залучаються до реалізації ОП Екологія через практичну підготовку здобувачів ВО на промислових підприємствах регіону, рецензування ОП, консультації, анкетування стейкхолдерів та підвищення кваліфікації НПП – на ПАТ "Південний ГЗК", ПАТ "АрселорМіттал Кривий Ріг", ТОВ "ЄВРОКУРС", ТОВ "НТЦ Екотрейд", ТОВ "Ен Ес Ті", Криворізький ботанічний сад НАН України. Більше 80% здобувачів ВО задоволені практикою з роботодавцями.

4. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями, заохочує розвиток викладацької майстерності

ЗВО систематично і послідовно забезпечує професійний розвиток НПП на ОП через власні програми (семінари, вебінари, Teacher PRO), співпрацю з партнерами (АрселорМіттал, International Biographical Institute, Prometheus, Google for Education), що відповідає стандарту МОН №1066 і Положенню про професійний розвиток НПП (<http://surl.li/ezanln>). Професійний розвиток викладачів здійснюється за фаховими, педагогічними та соціальними напрямками. Моніторинг професійної майстерності здійснюється через атестацію, аналіз наукових публікацій, опитування стейкхолдерів та щорічний аудит НДР. Заохочення має нематеріальний (визнання на вчених радах, академічна мобільність, кар'єрне зростання) та матеріальний характер (преміювання).

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Навчально-методичне забезпечення освітньої програми, фінансові та матеріально-технічні ресурси (програмне забезпечення, обладнання, бібліотека, інша інфраструктура тощо) забезпечують досягнення визначених освітньою програмою мети освітньої програми та програмних результатів навчання

КНУ має достатнє фінансове, матеріально-технічне оснащення для забезпечення мети та ПРН, які передбачені для ОП Екологія - навчальні корпуси, лабораторії, стаціонарну та електронну бібліотеку, спортивні споруди, їдальня, гуртожитки, частина яких є пошкодженою внаслідок ракетних обстрілів. Освітній процес забезпечують дві спеціалізовані лабораторії - лабораторія екології та лабораторія геоєкології, які оснащені необхідним обладнанням для виконання лабораторних і практичних робіт (солемір, рН-метр, газоаналізатор УГ-2, спектрофотометр, сушильна шафа, мікроскопи). Особливістю реалізації освітнього процесу є інтеграція в навчальні дисципліни програмного забезпечення KMine для розвитку цифрових компетентностей здобувачів (<https://k-mine.com/ua/>). Навчально-методичне забезпечення (лекційні та методичні матеріали) представлено у відкритому доступі на сайті кафедри (<https://cutt.ly/froYs3nw>, <https://cutt.ly/uroYdl5y>).

2. Заклад вищої освіти забезпечує доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми, відповідно до законодавства

КНУ надає безоплатний та безперешкодний доступ здобувачів ВО та НПП до інфраструктури та інформаційних ресурсів для якісної реалізації навчання, викладання та дослідницької діяльності. ЗВО має розвинений бібліотечний фонд (<http://lib.knu.edu.ua/>) у стаціонарній та електронній формі. У бібліотеці функціонує електронний каталог та інституційний репозитарій університету (<http://ds.knu.edu.ua/jspui/>). На сайті кафедри геології та екології розміщений власний репозитарій кваліфікаційних робіт (<https://cutt.ly/ProTotBk>). Здобувачі ОП мають вільний доступ до мережі Інтернет у навчальних корпусах та бібліотеці, безоплатний доступ до міжнародних баз даних, зовнішніх бібліотечних фондів, онлайн-платформ для дистанційного навчання.

3. Освітнє середовище надає можливість задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, та є безпечним для їх життя, фізичного та ментального здоров'я

КНУ має безпечне та психологічно сприятливе освітнє середовище для здобувачів ВО за ОП Екологія. Освітній процес організований із пріоритетом безпеки учасників освітнього процесу: навчання здійснюється переважно в

дистанційному форматі, підсумковий контроль проводиться у змішаному форматі. Інформація про укриття, його розташування та обладнання оприлюднена на офіційному сайті університету (<https://www.knu.edu.ua/informaciya-pro-ukryttya>). Контроль за дотриманням санітарно-гігієнічних вимог, норм охорони праці, пожежної безпеки та вимог цивільного захисту здійснюється відповідними службами університету. Студенти регулярно проходять інструктажі з ТБ. В університеті діє служба психологічної підтримки.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку, підтримку фізичного та ментального здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою

КНУ забезпечує комплексну систему підтримки здобувачів ВО за ОП Екологія, що охоплює освітній, організаційний, інформаційний, консультативний і соціальний напрями. Освітня та організаційна підтримки реалізується викладачами кафедри, деканатом, кураторами академічних груп, студентським самоврядуванням у процесі занять, консультацій, виконання індивідуальних і групових робіт. Для інформаційної підтримки активно використовуються електронні засоби зв'язку. В освітній процес інтегровано елементи дистанційного навчання. Функціонує Центр розвитку студентства (<https://www.knu.edu.ua/pidrozdzily/centr-rozvytku-studentstva>). Соціальна підтримка надається профспілковою організацією університету (<https://cutt.ly/6roEb1oz>). Для підтримки фізичного та психологічного здоров'я діють спортивні секції (<https://www.knu.edu.ua/pidrozdzily/centr-rozvytku-studentstva/sportyvni-sekci>). Психологічну підтримку й адаптацію до навчання здійснюють куратори груп та практичний

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

У КНУ для здобувачів ВО з особливими потребами за ОП створено необхідні організаційні, нормативні та матеріально-технічні умови для реалізації їхніх прав відповідно до принципів інклюзивної освіти та чинного законодавства. Інклюзивна політика регламентується Порядком супроводу осіб з інвалідністю (<https://cutt.ly/QroWW1Ld>), письмовим зобов'язанням щодо забезпечення безперешкодного доступу (<https://cutt.ly/froWW9M7>), а також наказом №260 від 12.07.2024 про створення комісії для технічного обстеження навчальних корпусів. На сайті КНУ функціонує розділ «Для осіб з особливими потребами», що містить нормативні документи та акти обстежень, забезпечуючи відкритість і поінформованість здобувачів ВО. На ОП Екологія особи з особливими освітніми потребами на даний момент не навчаються.

6. Наявні унормовані антикорупційні політики, процедури реагування на випадки цькування, дискримінації, сексуального домагання, інших конфліктних ситуацій, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

У КНУ унормована політика реагування та попередження на конфліктні ситуації, пов'язані з проявами дискримінації, мобінгу, булінгу, сексуальних домагань, а також розроблено механізми їх врегулювання через Положення про врегулювання конфліктних ситуацій (<https://www.knu.edu.ua/storage/files/2/3/121.pdf>). У разі виникнення конфліктних ситуацій створюється комісія з розгляду випадків дискримінації чи мобінгу, що дозволяє забезпечити неупередженість та об'єктивність розгляду. В КНУ функціонує «схрешня довіри», через яку учасники освітнього процесу можуть повідомляти про факти порушення вимог антикорупційного законодавства як із зазначенням авторства, так і анонімно (термін перевірки 15 або 30 днів). Антикорупційна програма затверджена на період 2021-2023 рр., тому наразі потребує оновлення (<https://www.knu.edu.ua/storage/files/2/3/119.pdf>). За результатами спілкування з фокус-групами випадків корупційних правопорушень, проявів дискримінації чи сексуальних домагань не зафіксовано на ОП Екологія. Студентське самоврядування бере участь у формуванні культури доброчесності та виступає партнером у комунікації між здобувачами та адміністрацією.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень Е

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень Е

Аналіз

1. Заклад вищої освіти послідовно здійснює визначені ним процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

Процедура розроблення, затвердження, моніторингу, перегляду ОП визначено у Положенні (<https://cutt.ly/5rosJvCu>). Відповідно до п. 4.1 Положення про моніторинг якості освіти та освітньої діяльності (<https://www.knu.edu.ua/storage/files/2/3/64.pdf>): періодичність і види моніторингових досліджень якості освіти визначаються наказом ректора, в якому зазначено перелік показників, терміни, форми і процедури подання даних, а також призначаються відповідальні особи. До процесу розроблення, затвердження, моніторингу та перегляду ОП залучені різні стейкхолдери. Обговорення ОП відбувається під час зустрічей зі здобувачами ВО, викладачами, випускниками і роботодавцями, а потім оприлюднюється на сайті кафедри для громадського обговорення. Доступність матеріалів, публічність процедур і можливість подання змін забезпечують відкритість та прозорість процесу. Натомість, відсутні підтверджені дані щодо регулярності перегляду ОП та фактичного оформлення рішень.

Встановлено, що оновлення ОП має епізодичний характер, зокрема між 2021 і 2025 роками зміни не вносилися, а внутрішній аудит проводиться напередодні акредитації.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через відповідні органи самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Пропозиції здобувачів вищої освіти беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Здобувачі ВО на ОП Екологія залучені до опитування щодо проблем організації та ведення освітнього процесу, оцінювання освітньої діяльності НПП, шляхів підвищення якості навчального процесу. Пропозиції від здобувачів збираються через анкетні опитування, організовані ЦЗЯВО за встановленими термінами у форматі Google-форм відповідно до Положення про опитування здобувачів (<https://www.knu.edu.ua/storage/files/2/3/65.pdf>). На основі звіту ЕГ встановлено, що участь здобувачів ВО передбачена через їх запрошення на засідання робочої групи (протоколи №9 від 15.02.2024 та №5 від 05.02.2025), але під час зустрічі фокус-групи здобувачі ВО та представники студентського самоврядування не підтвердили своєї участі в обговоренні ОП і не надавали пропозицій щодо покращення якості освітнього процесу.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Роботодавці залучені до періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості - співпраця з управлінням екології міської ради, відділами охорони навколишнього середовища ПАТ «Південний ГЗК» та ПАТ «АрселорМіттал», ТОВ «ЕнЕсТі», ТОВ «Єврокурс», Криворізьким ботанічним садом і Відділом проблем екологічної геології та розробки рудних родовищ НААН. Вибір зовнішніх стейкхолдерів зумовлений природними умовами та екологічними особливостями Криворізького промислового району та регіональним ринком праці. Пропозиції від роботодавців збираються через рецензії, неформальні консультації та опитування відповідно до Положення про опитування абітурієнтів, батьків, випускників та роботодавців (<https://www.knu.edu.ua/storage/files/2/3/68.pdf>). Співпраця ведеться в рамках укладених договорів про співпрацю (<https://cutt.ly/DrNZogCX>). Роботодавці забезпечують участь здобувачів ВО у науковій практиці на своїх підприємствах. Пропозиції роботодавців під час оновлення ОП враховано: внесено зміни до структури ОП та визначено потребу в модернізації матеріально-технічної бази.

4. Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми (крім випадку проходження акредитації вперше)

Процес збирання та аналіз інформації здійснюється через анонімне анкетування, опитування з випускниками, роботодавцями. В КНУ діє Положення про опитування абітурієнтів, батьків, випускників (<https://www.knu.edu.ua/storage/files/2/3/68.pdf>). Опитування внутрішніх стейкхолдерів координує ЦЗЯВО, результати якого обговорюються на Вченій раді. Опитування зовнішніх стейкхолдерів здійснює кафедра геології та екології. Випускники підтвердили задоволення отриманими знаннями, але відзначили потребу в оновленні матеріально-технічної бази, посиленні практичної підготовки та адаптації навчальних планів до євроінтеграційних змін. Кар'єрні орієнтації випускників включають роботу на державних та приватних підприємства екологічного або природоохоронного напрямку.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на результати моніторингу освітньої програми та/або освітньої діяльності з реалізації освітньої програми, зокрема здійснений через опитування заінтересованих сторін

Положенням про моніторинг якості освіти та освітньої діяльності (<https://www.knu.edu.ua/storage/files/2/3/64.pdf>) передбачено проведення моніторингу не рідше 1 раз на 5 років. Відповідно до плану роботи ЦЗЯВО, участь центру задекларовано у проведенні процедур моніторингу оновлення та вдосконалення ОП у 2025-2026 рр. (<https://cutt.ly/ZroW1UF1>). На рівні ЗВО опитування здобувачів та НПП оприлюднюються лише в узагальненому вигляді (<https://cutt.ly/gr0RVV9K>). Анкети випускників та роботодавців хоча і розроблені ЦЗЯВО, але не встановлена практика їх використання на ОП, звіти не оприлюднюються. Моніторинг ОП Екологія проведено наприкінці попереднього навчального року за участю співробітників ЦЗЯВО і залучених експертів. За його результатами було рекомендовано розділити сайт кафедри за спеціальностями; доопрацювати РП та силабуси й надати до них вільний доступ. Водночас, зафіксовані недоліки (застарілі дані, відсутність систематичного оновлення ОП, неактивні посилання, невраховані пропозиції стейкхолдерів) не виправлені системою внутрішнього моніторингу. ОП Екологія була переглянута у 2024 році, проте за результатами аудиту жодних змін до змісту ОП не внесено. Отже, виявлені факти свідчать, що моніторинг зосереджується на формальних аспектах, не забезпечуючи вирішення змістовних недоліків та системних проблем.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та рекомендації, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

КНУ здійснює аналіз результатів акредитаційних експертиз, надає звіт самоаналізу та план заходів. ЦЗЯВО проводить інформаційні заходи з питань забезпечення внутрішньої якості, координування роботи внутрішньої системи забезпечення якості освітнього процесу. Результати акредитацій розглядаються на Вченій раді, а рекомендації доводяться до відома кафедр. Акредитація ОП Екологія другого (магістерського) рівня в КНУ є первинною (відсутні рекомендації попередніх акредитацій). Проведено внутрішній аудит (підкритерій 5).

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти формується культура якості освіти, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

У КНУ формується культура якості освіти, яка схвально підтримується членами академічної спільноти. Започаткована діяльність ГО «Прогресивні» (<https://progresylni.org/>) в ЗВО сприяє формуванню культури якості освіти через проведення курсів педагогічної майстерності, зустрічі з психологами, тематичні ворк-шопи для НПП. Учасники академічної спільноти інтегровані до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП на всіх етапах моніторингу. У процесі беруть участь адміністрація, ЦЗЯВО, декани, завідувачі кафедр, НПП і здобувачі ВО. Чітке визначення ролей і відповідальності між структурними підрозділами університету забезпечує системний і конструктивний підхід до формування та підтримання культури якості освіти.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

КНУ забезпечує відкритість і доступність внутрішніх нормативних актів, які регламентують права, обов'язки та порядок взаємодії всіх учасників освітнього процесу. Усі основні нормативно-правові документи університету оприлюднені у відкритому доступі на офіційному вебсайті у розділі «Нормативна база» (<http://www.knu.edu.ua/normatyvna-baza>) відповідно до чинного законодавства. Зокрема, Статут КНУ (<http://www.knu.edu.ua/storage/files/2/3/1.pdf>), Положення про організацію освітнього процесу (<https://www.knu.edu.ua/storage/files/2/3/117.pdf>), Правила внутрішнього розпорядку (<http://www.knu.edu.ua/storage/files/2/3/70.PDF>), Положення про академічну доброчесність (<http://www.knu.edu.ua/storage/files/2/3/67.pdf>). На офіційному веб-сайті КНУ оприлюднена також фінансова інформація для забезпечення прозорості діяльності і підзвітності ЗВО перед громадськістю.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

Оприлюднення проєктів освітніх програм здійснюється на офіційному веб-сайті КНУ у розділі «Проєкти освітніх програм» (<https://cutt.ly/UroGXt5D>) з зазначенням кінцевої дати громадського обговорення. Формат представлення інформації є зручним і зрозумілим для користувачів. Процедура оприлюднення містить алгоритм дій для учасників освітнього процесу, передбачає можливість подання пропозицій в електронній формі та містить аналітичне зведення результатів обговорення. Водночас, потребує вдосконалення частота оновлення даних у зазначеному розділі.

3. Заклад вищої освіти забезпечує на своєму вебсайті відкритий доступ до інформації та документів відповідно до законодавства. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (освітню програму у повному обсязі, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін, можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

КНУ своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства. На сайті кафедри геології та екології у розділі «Документи» (<https://cutt.ly/broHZG3F>) оприлюднено повний перелік документів, що регламентують організацію освітнього процесу. РП, силабуси навчальних дисциплін, необхідні для досягнення ПРН, опубліковані окремим розділом - «Методичне забезпечення кафедри» (<https://cutt.ly/IroHZjg7>). Оприлюднена інформація дає змогу отримати цілісне розуміння змісту, структури та організації освітнього процесу при підготовці здобувачів ВО. Натомість, наявна система електронної комунікації потребує вдосконалення для забезпечення оперативного зворотного зв'язку й централізованого доступу до офіційної інформації кафедри та ЗВО.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Аналіз

1. Зміст освітньо-наукової (освітньо-творчої) програми забезпечує повноцінну підготовку аспірантів (ад'юнктів) до розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності за відповідною спеціальністю (спеціальностями) та/або галуззю знань (галузями знань), володіння методологією наукової та педагогічної діяльності

не застосовується

2. Наукова (освітньо-творча) діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень (творчості) наукових (творчих) керівників

не застосовується

3. Заклад вищої освіти здатний сформувати разові спеціалізовані вчені ради (разові спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва) для атестації аспірантів (ад'юнктів), які навчаються на відповідній освітній програмі

не застосовується

4. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує можливості для виконання наукових досліджень (творчих проєктів) і апробації їх результатів відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, концертів, спектаклів, майстер-класів, персональних виставок, публічних виступів, надання доступу до використання лабораторій, обладнання, інформаційних та обчислювальних ресурсів тощо)

не застосовується

5. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, концерти, спектаклі, майстер-класи, персональні виставки, публічні виступи, участь у спільних дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах тощо

не застосовується

6. Наявна практика участі наукових (творчих) керівників аспірантів (ад'юнктів) у дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах, результати яких регулярно публікуються, презентуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

7. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових (творчих) керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення здійснення наукового (творчого) керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проєктування освітньої програми

1. Гаранту та проєктній групі ОП до початку 2026-2027 навчального року переглянути та доповнити ОП інформацією про форми здобуття освіти та розрахункові строки виконання програми за кожною з них. 2. Гаранту та проєктній групі під час наступного перегляду ОП здійснити порівняльний аналіз аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм, позитивних практик та розглянути доцільність їх адаптації до ОП. 3. Гаранту та проєктній групі ОП до початку 2026-2027 навчального року забезпечити залучення всіх ключових стейкхолдерів до оцінювання компетентностей та ПРН ОП.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

1. НПП до початку 2026-2027 навчального року забезпечити структурно-функціональну узгодженість силабуси/РП ОК із матрицями відповідностей компетентностей та ПРН ОП. 2. Гаранту та проєктній групі ОП до початку 2026-2027 навчального року переглянути ОП на предмет: - забезпечення всіх компетентностей (ЗК, ФК) та ПРН обов'язковими ОК; - розглянути доцільність перенесення ОКЗ «Педагогіка вищої школи» і ОК7 «Методика викладання дисциплін за фахом» до вибірових ОК або оновити РП і силабуси зазначених ОК для забезпечення фахового спрямування відповідно до профілю ОП; - оновити або включити ОК, які досягають в повному обсязі програмні компетентності:

ЗК7, ФК13, ПРН 9 та ПРН15.3. Навчально-методичному відділу ЗВО до початку 2026-2027 навчального року розглянути питання уніфікації обсягу кредитів та форм підсумкового контролю для вибірових ОК для вдосконалення механізму формування ІОТ. 4. Кафедрі геології та екології, деканату, навчально-методичному відділу до початку 2026-2027 навчального року відкоригувати навчальний план ОП з врахуванням вимог внутрішніх нормативних документів та статті 1 Закону України про Вищу освіту щодо мінімального обсягу аудиторного навантаження (не менше 8 годин на 1 кредит ЄКТС для другого (магістерського) рівня).

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

1. Гаранту та проектній групі ОП до початку вступної компанії 2026 року: - посилити профорієнтаційну роботу з акцентом на унікальності та актуальності ОП; - оновити програму фахового вступного іспиту, доповнивши її актуальними практичними кейсами, чітко визначеними критеріями оцінювання, структурою і переліком рекомендованої літератури; - розробити або адаптувати технічне рішення для автоматизованої перевірки вступних тестів для уникнення суб'єктивності оцінювання; - посилити інформування здобувачів ВО про можливості внутрішньої та міжнародної академічної мобільності. 2. ЦЗЯВО до початку вступної компанії 2026 року модернізувати процес визнання результатів навчання здобутих в інших закладах (цифрова складова) та впровадити систему моніторингу участі здобувачів ВО у програмах академічної мобільності. 3. Декану гірничо-металургійного факультету та кафедрі геології та екології у взаємодії з відділом міжнародних зв'язків створити план заходів для підвищення рівня володіння англійською мовою НПП (програми міжнародного співробітництва, стажування, мовні курси).

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

1. Гаранту та проектній групі ОП впродовж 2026-2027 навчального року забезпечити систематичне оновлення ОК (урахування змін в галузі, пропозицій всіх стейкхолдерів) з документальним підтвердженням коректив. 2. НПП до початку вступної компанії 2026 року оновити структурні компоненти РП (мету, завдання, зміст навчальної дисципліни, індивідуальні завдання) для підвищення їх відповідності ПРН. 3. Гаранту ОП протягом 2025-2026 навчального року залучити іноземних лекторів до освітнього процесу відповідно до наявних угод про співпрацю з закордонними інституціями. 4. Менеджменту факультету доцільно розглянути питання уніфікації цифрового освітнього середовища для усунення фрагментарності розміщення навчально-методичних матеріалів, узгодженості між електронними ресурсами, комунікації між учасниками освітнього процесу.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

1. Гаранту та проектній групі ОП до початку 2026–2027 навчального року запровадити систематичне опитування здобувачів ВО, викладачів щодо чіткості та зрозумілості критеріїв оцінювання, процедур апеляції та перескладання результатів навчання.

Критерій 6. Людські ресурси

1. Менеджменту факультету та гаранту ОП до початку 2026-2027 навчального року забезпечити відповідність кваліфікації НПП кафедри геології та екології змісту ОП (спеціальність НПП, релевантність публікацій, залучення додаткових фахівців). 2. НПП активізувати впродовж 2026-2027 навчального року публікацію релевантних наукових робіт у періодичних виданнях міжнародних наукометричних баз SCOPUS та WoS.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

1. Гаранту ОП до початку вступної компанії 2026 року підготувати план оновлення матеріально-технічної бази кафедри з урахуванням сучасних потреб ОП. 3. Відповідальній особі за антикорупційну діяльність ЗВО до кінця поточного навчального року оновити Антикорупційну програму КНУ з подальшим розміщенням її на офіційному сайті університету.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

1. Гаранту та проектній групі ОП до початку 2026-2027 навчального року забезпечити системний аудит та перегляд ОП з урахуванням результатів внутрішнього моніторингу, пропозицій всіх стейкхолдерів з документальним підтвердженням змін. 2. Гаранту ОП та проектній групі ОП до початку вступної компанії 2026 року забезпечити системне залучення здобувачів ВО до обговорення і внесення змін до ОП. 3. ЦЗЯВО до початку 2026-2027 навчального року оновити порядок реагування на результати моніторингу ОП, встановити терміни усунення недоліків з обов'язковим оприлюднення звітів про наявні зміни.

Критерій 9. Прозорість та публічність

1. Гаранту та проектній групі ОП спільно з ІТ-службою університету до кінця 2025–2026 навчального року забезпечити розміщення всіх актуальних матеріалів ОП на офіційному веб-сайті ЗВО та налагодити механізм зворотного зв'язку зі службою технічної підтримки для своєчасного оновлення інформації.

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	Додаток ГЕР_27276.xlsx	EzY3VcTEdggYb59bhtmZ/yKo9TI81KiEVWn/nZDJTKo=

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

ДМИТРІВ ГРИГОРІЙ СТЕПАНОВИЧ